

Legea 272/2004 privind protectia si promovarea drepturilor copilului, publicata in M. Of. partea I nr. 557/23.06.2004

Capitolul I - Dispozitii generale si definitii

Art. 1

(1) Prezenta lege reglementeaza cadrul legal privind respectarea, promovarea si garantarea drepturilor copilului.

(2) Autoritatile publice, organismele private autorizate, precum si persoanele fizice si persoanele juridice responsabile de protectia copilului sunt obligate sa respecte, sa promoveze si sa garanteze drepturile copilului stabilite prin Constitutie si lege, in concordanta cu prevederile Conventiei Organizatiei Natiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificata prin Legea nr. 18/1990, republicata, si ale celorlalte acte internationale in materie la care Romania este parte.

Art. 2

(1) Prezenta lege, orice alte reglementari adoptate in domeniul respectarii si promovarii drepturilor copilului, precum si orice act juridic emis sau, dupa caz, incheiat in acest domeniu se subordoneaza cu prioritate principiului interesului superior al copilului.

(2) Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv in legatura cu drepturile si obligatiile ce revin parintilor copilului, altor reprezentanti legali ai sai, precum si oricaror persoane carora acesta le-a fost plasat in mod legal.

(3) Principiul interesului superior al copilului va prevala in toate demersurile si deciziile care privesc copiii, intreprinse de autoritatile publice si de organismele private autorizate, precum si in cauzele solutionate de instantele judecatoresti.

(4) Persoanele prevazute la alin. (3) sunt obligate sa implice familia in toate deciziile, actiunile si masurile privitoare la copil si sa sprijine ingrijirea, cresterea si formarea, dezvoltarea si educarea acestuia in cadrul familiei.

Art. 3

De dispozitiile prezentei legi beneficiaza:

- a) copiii cetateni romani aflatii pe teritoriul Romaniei;
- b) copiii cetateni romani aflatii in strainatate;
- c) copiii fara cetatenie aflatii pe teritoriul Romaniei;
- d) copiii care solicita sau beneficiaza de o forma de protectie in conditiile reglementarilor legale privind statutul si regimul refugiatilor in Romania;
- e) copiii cetateni straini aflatii pe teritoriul Romaniei, in situatii de urgenta constatate, in conditiile prezentei legi, de catre autoritatile publice romane competente.

Art. 4

In sensul prezentei legi, termenii si expresiile de mai jos au urmatoarele semnificatii:

- a) copil - persoana care nu a implinit varsta de 18 ani si nu a dobandit capacitatea deplina de exercitiu, in conditiile legii;
- b) familie - parintii si copiii acestora;

- c) familie extinsa - copilul, parintii si rudele acestuia pana la gradul IV inclusiv;
- d) familie substitutiva - persoanele, altele decat cele care apartin familiei extinse, care, in conditiile legii, asigura cresterea si ingrijirea copilului;
- e) planul individualizat de protectie - documentul prin care se realizeaza planificarea serviciilor, prestatiilor si a masurilor de protectie speciala a copilului, pe baza evaluarii psihosociale a acestuia si a familiei sale, in vederea integrarii copilului care a fost separat de familia sa intr-un mediu familial stabil permanent, in cel mai scurt timp posibil;
- f) planul de servicii - documentul prin care se realizeaza planificarea acordarii serviciilor si a prestatiilor, pe baza evaluarii psihosociale a copilului si a familiei, in vederea prevenirii separarii copilului de familia sa;
- g) reprezentant legal al copilului - parintele sau persoana desemnata potrivit legii sa exercite drepturile si sa indeplineasca obligatiile parintesti fata de copil;
- h) A.N.P.D.C. - Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului;
- i) C.P.C. - comisia pentru protectia copilului;
- j) D.G.A.S.P.C. - directia generala de asistenta sociala si protectia copilului;
- k) S.P.A.S. - serviciul public de asistenta sociala;
- l) O.R.A. - Oficiul Roman pentru Adoptii.

Art. 5

- (1) Copiii au dreptul la protectie si asistenta in realizarea si exercitarea deplina a drepturilor lor, in conditiile prezentei legi.
- (2) Raspunderea pentru cresterea si asigurarea dezvoltarii copilului revine in primul rand parintilor, acestia avand obligatia de a-si exercita drepturile si de a-si indeplini obligatiile fata de copil tinand seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.
- (3) In subsidiar, responsabilitatea revine colectivitatii locale din care fac parte copilul si familia sa. Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a sprijini parintii sau, dupa caz, alt reprezentant legal al copilului in realizarea obligatiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltand si asigurand in acest scop servicii diversificate, accesibile si de calitate, corespunzatoare nevoilor copilului.
- (4) Interventia statului este complementara; statul asigura protectia copilului si garanteaza respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifica realizata de institutiile statului si de autoritatile publice cu atributii in acest domeniu.

Art. 6

Respectarea si garantarea drepturilor copilului se realizeaza conform urmatoarelor principii:

- a) respectarea si promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) egalitatea sanselor si nediscriminarea;
- c) responsabilizarea parintilor cu privire la exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti;
- d) primordialitatea responsabilitatii parintilor cu privire la respectarea si garantarea drepturilor copilului;
- e) descentralizarea serviciilor de protectie a copilului, interventia multisectoriala si parteneriatul dintre institutiile publice si organismele private autorizate;
- f) asigurarea unei ingrijiri individualizate si personalizate pentru fiecare copil;
- g) respectarea demnitatii copilului;
- h) ascultarea opiniei copilului si luarea in considerare a acesteia, tinand cont de varsta si de gradul sau de maturitate;
- i) asigurarea stabilitatii si continuitatii in ingrijirea, cresterea si educarea copilului, tinand cont de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica, in cazul luarii unei masuri de protectie;
- j) celeritate in luarea oricarei decizii cu privire la copil;
- k) asigurarea protectiei impotriva abuzului si exploatarei copilului;

l) interpretarea fiecărei norme juridice referitoare la drepturile copilului în corelație cu ansamblul reglementărilor din această materie.

Art. 7

Drepturile prevăzute de prezenta lege sunt garantate tuturor copiilor fără nici o discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau origine socială, de situația materială, de gradul și tipul unei deficiențe, de statutul la naștere sau de statutul dobândit, de dificultățile de formare și dezvoltare sau de alt gen ale copilului, ale părinților ori ale altor reprezentanți legali sau de orice altă distincție.

Capitolul II - Drepturile copilului

Sectiunea 1 - Drepturi si libertati civile

Art. 8

- (1) Copilul are dreptul la stabilirea și păstrarea identității sale.
- (2) Copilul este înregistrat imediat după naștere și are de la această dată dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și, dacă este posibil, de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit, crescut și educat de aceștia.
- (3) Părinții aleg numele și prenumele copilului, în condițiile legii.
- (4) Copilul are dreptul de a-și păstra cetățenia, numele și relațiile de familie, în condițiile prevăzute de lege, fără nici o ingerință.
- (5) Dacă se constată că un copil este lipsit, în mod ilegal, de elementele constitutive ale identității sale sau de unele dintre acestea, instituțiile și autoritățile publice sunt obligate să ia de urgență toate măsurile necesare în vederea restabilirii identității copilului.

Art. 9

- (1) În scopul realizării dreptului prevăzut la art. 8 alin. (1), unitățile sanitare care au în structura secției de nou-născuți și/sau de pediatrie au obligația de a angaja un asistent social sau, după caz, de a desemna o persoană cu atribuții de asistentă socială.
- (2) În vederea stabilirii identității copilului parazit sau găsit ori a părinților acestuia, organele de poliție competente au obligația de a desemna una sau mai multe persoane responsabile cu realizarea demersurilor ce le revin, potrivit legii, pentru înregistrarea nasterii copilului.

Art. 10

- (1) Certificatul medical constatator al nasterii, atât pentru copilul născut viu, cât și pentru copilul născut mort, se întocmește în termen de 24 de ore de la naștere.
- (2) Răspunderea pentru îndeplinirea obligației prevăzute la alin. (1) revine medicului care a asistat sau a constatat nașterea și medicului șef de secție.
- (3) Când nașterea a avut loc în afara unităților sanitare, medicul de familie având cabinetul înregistrat în raza teritorială unde a avut loc nașterea este obligat ca, la cererea oricărei persoane, în termen de 24 de ore, să constate nașterea copilului, după care să întocmească și să elibereze certificatul medical constatator al nasterii copilului, chiar dacă mama nu este înscrisă pe lista cabinetului său.

Art. 11

- (1) În situația în care copilul este parazit de mama în maternitate, unitatea medicală are obligația să

sesizeze telefonic si in scris directia generala de asistenta sociala si protectia copilului si organele de politie, in termen de 24 de ore de la constatarea disparitiei mamei.

(2) In termen de 5 zile de la sesizarea prevazuta la alin. (1), se intocmeste un proces-verbal de constatare a parasirii copilului, semnat de reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, reprezentantul politiei si al maternitatii; cand starea de sanatate a copilului permite externarea, in baza procesului-verbal, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va stabili masura plasamentului in regim de urgenta pentru copil.

(3) In termen de 30 de zile de la intocmirea procesului-verbal, politia este obligata sa intreprinda verificarile specifice privind identitatea mamei si sa comunice rezultatul acestor verificari directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

(4) In situatia in care mama este identificata, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va asigura consilierea si sprijinirea acesteia in vederea realizarii demersurilor legate de intocmirea actului de nastere.

(5) In situatia in care, in urma verificarilor efectuate de politie, nu este posibila identificarea mamei, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului transmite serviciului public de asistenta sociala in a carui raza administrativ-teritoriala s-a produs nasterea dosarul cuprinzand certificatul medical constatator al nasterii, procesul-verbal prevazut la alin. (2), dispozitia de plasament in regim de urgenta si raspunsul politiei cu rezultatul verificarilor.

(6) In termen de 5 zile de la primirea documentatiei prevazute la alin. (5), serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a obtine dispozitia de stabilire a numelui si prenumelui copilului, in conformitate cu prevederile Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civila, cu modificarile ulterioare, si de a face declaratia de inregistrare a nasterii la serviciul de stare civila competent.

(7) Dupa inregistrarea nasterii copilului, serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a transmite directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului actul de inregistrare a nasterii copilului.

Art. 12

(1) In situatia copilului gasit, precum si a celui parasit de parinti in alte unitati sanitare, a carui nastere nu a fost inregistrata, obligatia de a realiza demersurile prevazute de lege pentru inregistrarea nasterii copilului revine serviciului public de asistenta sociala in a carui raza administrativ-teritoriala a fost gasit sau parasit copilul.

(2) Expertiza medico-legala necesara pentru inregistrarea nasterii copilului este gratuita.

Art. 13

(1) Unitatile sanitare, unitatile de protectie sociala, serviciile de ingrijire de tip rezidential, entitatile fara personalitate juridica, alte persoane juridice, precum si persoane fizice, care interneaza sau primesc in ingrijire femei gravide ori copii care nu poseda acte pe baza carora sa li se poata stabili identitatea, sunt obligate sa anunte, in termen de 24 de ore, in scris, autoritatea administratiei publice locale in a carei raza isi au sediul sau, dupa caz, domiciliul, in vederea stabilirii identitatii lor.

(2) Cel care ia un copil pentru a-l ingriji sau proteja temporar, pana la stabilirea unei masuri de protectie in conditiile legii, are obligatia de a-l intretine si, in termen de 48 de ore, de a anunta autoritatea administratiei publice locale in a carei raza teritoriala isi are sediul sau domiciliul.

Art. 14

(1) Copilul are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu parintii, rudele, precum si cu alte persoane fata de care copilul a dezvoltat legaturi de atasament.

(2) Copilul are dreptul de a-si cunoaste rudele si de a intretine relatii personale cu acestea, precum si cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, in masura in care acest lucru nu contravine interesului sau superior.

(3) Parintii sau un alt reprezentant legal al copilului nu pot impiedica relatiile personale ale acestuia cu

bunicii, fratii si surorile ori cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, decat in cazurile in care instanta decide in acest sens, apreciind ca exista motive temeinice de natura a primejdui dezvoltarea fizica, psihica, intelectuala sau morala a copilului.

Art. 15

(1) In sensul prezentei legi, relatiile personale se pot realiza prin:

- a) intalniri ale copilului cu parintele ori cu o alta persoana care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relatii personale cu copilul;
- b) vizitarea copilului la domiciliul acestuia;
- c) gazduirea copilului pe perioada determinata de catre parintele sau de catre alta persoana la care copilul nu locuieste in mod obisnuit;
- d) corespondenta ori alta forma de comunicare cu copilul;
- e) transmiterea de informatii copilului cu privire la parintele ori la alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a mentine relatii personale cu copilul;
- f) transmiterea de informatii referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluari medicale sau scolare, catre parintele sau catre alte persoane care au dreptul de a mentine relatii personale cu copilul.

(2) Transmiterea informatiilor prevazute la alin. (1) lit. e) si f) se va face cu respectarea interesului superior al copilului, precum si a dispozitiilor speciale vizand confidentialitatea si transmiterea informatiilor cu caracter personal.

Art. 16

(1) Copilul care a fost separat de ambii parinti sau de unul dintre acestia printr-o masura dispusa in conditiile legii are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu ambii parinti, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

(2) Instanta judecatoreasca, luand in considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, poate limita exercitarea acestui drept, daca exista motive temeinice de natura a periclita dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului.

Art. 17

(1) Copilul ai carui parinti locuiesc in state diferite are dreptul de a intretine relatii personale si contacte directe cu acestia, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

(2) Exercitarea dreptului prevazut la alin. (1) va fi facilitata de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, in colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, pe baza unei proceduri aprobate prin ordin comun.

Art. 18

(1) Copiii neinsotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori care nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane au dreptul de a li se asigura, in cel mai scurt timp posibil, reintoarcerea alaturi de reprezentantii lor legali.

(2) Deplasarea copiilor in tara si in strainatate se realizeaza cu instiintarea si cu acordul ambilor parinti; orice neintelegeri intre parinti cu privire la exprimarea acestui acord se solutioneaza de catre instanta judecatoreasca.

(3) Parintii sau, dupa caz, alta persoana responsabila de supravegherea, cresterea si ingrijirea copilului sunt obligati sa anunte la politie disparitia acestuia de la domiciliu, in cel mult 24 de ore de la constatarea disparitiei.

Art. 19

(1) Misiunile diplomatice si consulare ale Romaniei au obligatia de a sesiza Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului cu privire la copiii cetateni romani aflati in strainatate care, din

orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate.

(2) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului va lua masurile necesare pentru intoarcerea copilului la parinti sau la un alt reprezentant legal, imediat dupa identificarea acestora. In cazul in care persoanele identificate nu pot sau refuza sa preia copilul, la cererea Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului, tribunalul de la domiciliul copilului sau Tribunalul Bucuresti, in situatia in care acest domiciliu nu este cunoscut, va dispune plasamentul copilului intr-un serviciu de protectie speciala propus de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Procedura de intoarcere a copiilor in tara, de identificare a parintilor sau a altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de intoarcerea in tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia in regim de urgenta a copiilor aflati in situatia prevazuta la alin. (1) se stabilesc prin hotarare a Guvernului.

Art. 20

(1) Misiunile diplomatice si consulare straine au obligatia de a sesiza Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si Autoritatea pentru Straini despre toate situatiile in care au cunostinta de copii cetateni straini aflati pe teritoriul Romaniei, care, din orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane. In cazul in care autoritatile romane se autoseseizeaza, acestea vor instiinta de urgenta misiunea straina competenta cu privire la copiii in cauza.

(2) In situatia copiilor prevazuti la alin. (1), Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, pana la definitivarea demersurilor legale ce cad in competenta Autoritatii pentru Straini, va solicita Tribunalului Bucuresti stabilirea plasamentului copilului intr-un serviciu de protectie speciala propus de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Masura plasamentului dureaza pana la returnarea copilului in tara de resedinta a parintilor ori in tara in care au fost identificati alti membri ai familiei dispusi sa ia copilul.

(4) In cazul nereturnarii copilului, acesta beneficiaza de protectia speciala prevazuta in prezenta lege.

Art. 21

In vederea aplicarii prevederilor art. 19 si 20 se incheie tratatele necesare cu statele sau cu autoritatile statelor vizate, pe baza propunerilor Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului si ale Ministerului Afacerilor Externe, precum si a altor institutii interesate.

Art. 22

(1) Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice si a vietii sale intime, private si familiale.

(2) Este interzisa orice actiune de natura sa afecteze imaginea publica a copilului sau dreptul acestuia la viata intima, privata si familiala.

(3) Participarea copilului in varsta de pana la 14 ani la dezbateri publice in cadrul unor programe audiovizuale se poate face numai cu consimtamantul scris al acestuia si al parintilor sau, dupa caz, al altui reprezentant legal.

(4) Copiii nu pot fi folositi sau expusi de catre parinti, reprezentanti legali sau alte persoane responsabile de cresterea si ingrijirea lor, in scopul de a obtine avantaje personale sau de a influenta deciziile autoritatilor publice.

(5) Consiliul National al Audiovizualului monitorizeaza modul de derulare a programelor audiovizuale, astfel incat sa se asigure protectia si garantarea dreptului copilului prevazut la alin. (1).

Art. 23

(1) Copilul are dreptul la libertate de exprimare.

(2) Libertatea copilului de a cauta, de a primi si de a difuza informatii de orice natura, care vizeaza

promovarea bunastarii sale sociale, spirituale si morale, sanatatea sa fizica si mentala, sub orice forma si prin orice mijloace la alegerea sa, este inviolabila.

(3) Parintii sau, dupa caz, alti reprezentanti legali ai copilului, persoanele care au in plasament copii, precum si persoanele care, prin natura functiei, promoveaza si asigura respectarea drepturilor copiilor au obligatia de a le asigura informatii, explicatii si sfaturi, in functie de varsta si de gradul de intelegere al acestora, precum si de a le permite sa-si exprime punctul de vedere, ideile si opiniile.

(4) Parintii nu pot limita dreptul copilului minor la libertatea de exprimare decat in cazurile prevazute expres de lege.

Art. 24

(1) Copilul capabil de discernamant are dreptul de a-si exprima liber opinia asupra oricarei probleme care il priveste.

(2) In orice procedura judiciara sau administrativa care il priveste copilul are dreptul de a fi ascultat. Este obligatorie ascultarea copilului care a implinit varsta de 10 ani. Cu toate acestea, poate fi ascultat si copilul care nu a implinit varsta de 10 ani, daca autoritatea competenta apreciaza ca audierea lui este necesara pentru solutionarea cauzei.

(3) Dreptul de a fi ascultat confera copilului posibilitatea de a cere si de a primi orice informatie pertinenta, de a fi consultat, de a-si exprima opinia si de a fi informat asupra consecintelor pe care le poate avea opinia sa, daca este respectata, precum si asupra consecintelor oricarei decizii care il priveste.

(4) In toate cazurile prevazute la alin. (2), opiniile copilului ascultat vor fi luate in considerare si li se va acorda importanta cuvenita, in raport cu varsta si cu gradul de maturitate a copilului.

(5) Orice copil poate cere sa fie ascultat conform dispozitiilor alin. (2) si (3). In caz de refuz, autoritatea competenta se va pronunta printr-o decizie motivata.

(6) Dispozitiile legale speciale privind consimtamantul sau prezenta copilului in procedurile care il privesc, precum si prevederile referitoare la desemnarea unui curator, in caz de conflict de interese, sunt si raman aplicabile.

Art. 25

(1) Copilul are dreptul la libertate de gandire, de constiinta si de religie.

(2) Parintii indruma copilul, potrivit propriilor convingeri, in alegerea unei religii, in conditiile legii, tinand seama de opinia, varsta si de gradul de maturitate a acestuia, fara a-l putea obliga sa adere la o anumita religie sau la un anumit cult religios.

(3) Religia copilului care a implinit 14 ani nu poate fi schimbata fara consimtamantul acestuia; copilul care a implinit varsta de 16 ani are dreptul sa-si aleaga singur religia.

(4) Atunci cand copilul beneficiaza de protectie speciala, persoanelor in ingrijirea carora se afla le sunt interzise orice actiuni menite sa influenteze convingerile religioase ale copilului.

Art. 26

(1) Copilul are dreptul la libera asociere in structuri formale si informale, precum si libertatea de intrunire pasnica, in limitele prevazute de lege.

(2) Autoritatile administratiei publice locale, unitatile de invatamant si alte institutii publice sau private competente iau masurile necesare asigurarii exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute la alin.

(1).

Art. 27

(1) Copilul apartinand unei minoritati nationale, etnice, religioase sau lingvistice are dreptul la viata culturala proprie, la declararea apartenentei sale etnice, religioase, la practicarea propriei sale religii, precum si dreptul de a folosi limba proprie in comun cu alti membri ai comunitatii din care face parte.

(2) Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii asigura si urmareste exercitarea drepturilor prevazute la alin. (1).

Art. 28

(1) Copilul are dreptul la respectarea personalitatii si individualitatii sale si nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante.

(2) Masurile de disciplinare a copilului nu pot fi stabilite decat in acord cu demnitatea copilului, nefiind permise sub nici un motiv pedepsele fizice ori acelea care se afla in legatura cu dezvoltarea fizica, psihica sau care afecteaza starea emotionala a copilului.

Art. 29

(1) Copilul are dreptul sa depuna singur plangeri referitoare la incalcarea drepturilor sale fundamentale.

(2) Copilul este informat asupra drepturilor sale, precum si asupra modalitatilor de exercitare a acestora.

Sectiunea 2 - Mediul familial si ingrijirea alternativa

Art. 30

(1) Copilul are dreptul sa creasca alaturi de parintii sai.

(2) Parintii au obligatia sa asigure copilului, de o maniera corespunzatoare capacitatilor in continua dezvoltare ale copilului, orientarea si sfaturile necesare exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute in prezenta lege.

(3) Parintii copilului au dreptul sa primeasca informatiile si asistenta de specialitate necesare in vederea ingrijirii, cresterii si educarii acestuia.

Art. 31

(1) Ambii parinti sunt responsabili pentru cresterea copiilor lor.

(2) Exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti trebuie sa aiba in vedere interesul superior al copilului si sa asigure bunastarea materiala si spirituala a copilului, in special prin ingrijirea acestuia, prin mentinerea relatiilor personale cu el, prin asigurarea cresterii, educarii si intretinerii sale, precum si prin reprezentarea sa legala si administrarea patrimoniului sau.

(3) In cazul existentei unor neintelegeri intre parinti cu privire la exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti, instanta judecatoreasca, dupa ascultarea ambilor parinti, hotaraste potrivit interesului superior al copilului.

Art. 32

Copilul are dreptul sa fie crescut in conditii care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala. In acest scop parintii sunt obligati:

a) sa supravegheze copilul;

b) sa coopereze cu copilul si sa ii respecte viata intima, privata si demnitatea;

c) sa informeze copilul despre toate actele si faptele care l-ar putea afecta si sa ia in considerare opinia acestuia;

d) sa intreprinda toate masurile necesare pentru realizarea drepturilor copilului lor;

e) sa coopereze cu persoanele fizice si persoanele juridice care exercita atributii in domeniul ingrijirii, educarii si formarii profesionale a copilului.

Art. 33

Copilul nu poate fi separat de parintii sai sau de unul dintre ei, impotriva vointei acestora, cu exceptia

cazurilor expres si limitativ prevazute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare si numai daca acest lucru este impus de interesul superior al copilului.

Art. 34

(1) Serviciul public de asistenta sociala va lua toate masurile necesare pentru depistarea precoce a situatiilor de risc care pot determina separarea copilului de parintii sai, precum si pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale parintilor si a violentei in familie.

(2) Orice separare a copilului de parintii sai, precum si orice limitare a exercitiului drepturilor parintesti trebuie sa fie precedate de acordarea sistematica a serviciilor si prestatiilor prevazute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzatoare a parintilor, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate in baza unui plan de servicii.

Art. 35

(1) Planul de servicii se intocmeste si se pune in aplicare de catre serviciul public de asistenta sociala, organizat la nivelul municipiilor si oraselor, precum si de persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale din unitatea administrativ-teritoriala unde se afla copilul, in urma evaluarii situatiei copilului si a familiei acestuia.

(2) La nivelul municipiului Bucuresti intocmirea si punerea in aplicare a planului prevazut la alin. (1) se realizeaza de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul fiecarui sector.

(3) Planul de servicii se aproba prin dispozitia primarului.

(4) Planul de servicii are ca obiectiv prevenirea separarii copilului de parintii sai. In acest scop serviciul public de asistenta sociala ori, dupa caz, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul fiecarui sector al municipiului Bucuresti sprijina accesul copilului si al familiei sale la serviciile si prestatiile destinate mentinerii copilului in familie.

(5) Planul de servicii poate avea ca finalitate transmiterea catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului a cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala a copilului, numai daca, dupa acordarea serviciilor prevazute de acest plan, se constata ca mentinerea copilului alaturi de parintii sai nu este posibila.

Art. 36

(1) Daca exista motive temeinice de a suspecta ca viata si securitatea copilului sunt primejduite in familie, reprezentantii serviciului public de asistenta sociala ori, dupa caz, ai directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti au dreptul sa viziteze copiii la locuinta lor si sa se informeze despre felul in care acestia sunt ingrijiti, despre sanatatea si dezvoltarea lor fizica, educarea, invatatura si pregatirea lor profesionala, acordand, la nevoie, indrumarile necesare.

(2) Daca, in urma vizitelor efectuate potrivit alin. (1), se constata ca dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului este primejduita, serviciul public de asistenta sociala este obligat sa sesizeze de indata directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in vederea luarii masurilor prevazute de lege.

(3) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze instanta judecatoreasca in situatia in care considera ca sunt intrunite conditiile prevazute de lege pentru decaderea, totala sau partiala, a parintilor ori a unuia dintre ei din exercitiul drepturilor parintesti.

Art. 37

(1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va lua toate masurile necesare pentru ca parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora le-a fost limitat exercitiul anumitor drepturi sa beneficieze de asistenta specializata pentru cresterea capacitatii acestora de a se ocupa de

copii, în vederea redobândirii exercitiului drepturilor părintești.

(2) Părinții care solicită redarea exercitiului drepturilor părintești beneficiază de asistență juridică gratuită, în condițiile legii.

Art. 38

Instanța judecătorească este singura autoritate competentă să se pronunțe, luând în considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, cu privire la:

- a) persoana care exercită drepturile și îndeplinește obligațiile părintești în situația în care copilul este lipsit, temporar sau permanent, de ocrotirea părinților săi;
- b) modalitățile în care se exercită drepturile și se îndeplinesc obligațiile părintești;
- c) decăderea totală sau parțială din exercitiul drepturilor părintești;
- d) redarea exercitiului drepturilor părintești.

Art. 39

(1) Orice copil care este, temporar sau definitiv, lipsit de ocrotirea părinților săi sau care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija acestora are dreptul la protecție alternativă.

(2) Protecția prevăzută la alin. (1) include instituirea tutelei, măsurile de protecție specială prevăzute de prezenta lege, adopția. În alegerea uneia dintre aceste soluții autoritatea competentă va ține seama în mod corespunzător de necesitatea asigurării unei anumite continuități în educarea copilului, precum și de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică.

Art. 40

(1) Tutela se instituie în situația în care ambii părinți sunt decedați, necunoscuți, decazuți din exercitiul drepturilor părintești sau li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești, puși sub interdicție, declarați judecătorește morți sau dispăruți, precum și în cazul în care, la încetarea adopției, instanța judecătorească hotărăște ca este în interesul copilului instituirea unei tutele.

(2) Tutela se instituie conform legii de către instanța judecătorească în a cărei circumscriptie teritorială domiciliază sau a fost găsit copilul.

Art. 41

(1) Pot fi tutori persoanele fizice sau soțul și soția împreună, care au domiciliul în România și nu se află în vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege.

(2) Persoana fizică sau familia care urmează a fi tutore trebuie să fie evaluată de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului cu privire la garanțiile morale și condițiile materiale pe care trebuie să le îndeplinească pentru a primi un copil în îngrijire. Evaluarea se realizează de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la domiciliul persoanei sau familiei, acordându-se prioritate membrilor familiei extinse a copilului.

Art. 42

(1) Instanța judecătorească numește cu prioritate ca tutore, dacă motive întemeiate nu se opun, o rudă sau un afin ori un prieten al familiei copilului, în stare să îndeplinească această sarcină.

(2) Persoana fizică, respectiv soții care urmează a fi tutori sunt numiți pe baza prezentării de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului a raportului de evaluare a acestora.

Propunerea se va face ținându-se seama de relațiile personale, de apropierea domiciliilor, precum și de opinia copilului.

Sectiunea 3 - Sanatatea si bunastarea copilului

Art. 43

- (1) Copilul are dreptul de a se bucura de cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si de a beneficia de serviciile medicale si de recuperare necesare pentru asigurarea realizarii efective a acestui drept.
- (2) Accesul copilului la servicii medicale si de recuperare, precum si la medicatia adecvata starii sale in caz de boala este garantat de catre stat, costurile aferente fiind suportate din Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate si de la bugetul de stat.
- (3) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale, autoritatile administratiei publice locale, precum si orice alte institutii publice sau private cu atributii in domeniul sanatatii sunt obligate sa adopte, in conditiile legii, toate masurile necesare pentru:
  - a) reducerea mortalitatii infantile;
  - b) asigurarea si dezvoltarea serviciilor medicale primare si comunitare;
  - c) prevenirea malnutritiei si a imbolnavirilor;
  - d) asigurarea serviciilor medicale pentru gravide in perioada pre- si postnatala, indiferent daca acestea au sau nu au calitatea de persoana asigurata in sistemul asigurarilor sociale de sanatate;
  - e) informarea parintilor si a copiilor cu privire la sanatatea si alimentatia copilului, inclusiv cu privire la avantajele alaptarii, igienei si salubritatii mediului inconjurator;
  - f) dezvoltarea de actiuni si programe pentru ocrotirea sanatatii si de prevenire a bolilor, de asistenta a parintilor si de educatie, precum si de servicii in materie de planificare familiala;
  - g) verificarea periodica a tratamentului copiilor care au fost plasati pentru a primi ingrijire, protectie sau tratament;
  - h) asigurarea confidentialitatii consultantei medicale acordate la solicitarea copilului;
  - i) derularea sistematica in unitatile scolare de programe de educatie pentru viata, inclusiv educatie sexuala pentru copii, in vederea prevenirii contactarii bolilor cu transmitere sexuala si a graviditatii minorelor.
- (4) Parintii sunt obligati sa solicite asistenta medicala pentru a asigura copilului cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si pentru a preveni situatiile care pun in pericol viata, cresterea si dezvoltarea copilului.
- (5) In situatia exceptionala in care viata copilului se afla in pericol iminent ori exista riscul producerii unor consecinte grave cu privire la sanatatea sau integritatea acestuia, medicul are dreptul de a efectua acele acte medicale de stricta necesitate pentru a salva viata copilului, chiar fara a avea acordul parintilor sau al altui reprezentant legal al acestuia.
- (6) Vizitele periodice ale personalului medical de specialitate la domiciliul gravidelor si al copiilor pana la implinirea varstei de un an sunt obligatorii, in vederea ocrotirii sanatatii mamei si copilului, educatiei pentru sanatate, prevenirii abandonului, abuzului sau neglijarii copilului.

Art. 44

- (1) Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala.
- (2) Parintilor sau, dupa caz, altor reprezentanti legali le revine in primul rand responsabilitatea de a asigura, in limita posibilitatilor, cele mai bune conditii de viata necesare cresterii si dezvoltarii copiilor; parintii sunt obligati sa le asigure copiilor locuinta, precum si conditiile necesare pentru crestere, educare, invatatura si pregatirea profesionala.

Art. 45

- (1) Copilul are dreptul de a beneficia de asistenta sociala si de asigurari sociale, in functie de resursele si de situatia in care se afla acesta si persoanele in intretinerea carora se gaseste.
- (2) In cazul in care parintii sau persoanele care au, potrivit legii, obligatia de a intretine copilul nu pot asigura, din motive independente de vointa lor, satisfacerea nevoilor minime de locuinta, hrana,

imbracaminte si educatie ale copilului, statul, prin autoritatile publice competente, este obligat sa asigure acestora sprijin corespunzator, sub forma de prestatii financiare, prestatii in natura, precum si sub forma de servicii, in conditiile legii.

(3) Parintii au obligatia sa solicite autoritatilor competente acordarea alocatiilor, indemnizatiilor, prestatiilor in bani sau in natura si a altor facilitati prevazute de lege pentru copii sau pentru familiile cu copii.

(4) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a informa parintii si copiii in legatura cu drepturile pe care le au, precum si asupra modalitatii de acordare a drepturilor de asistenta sociala si de asigurari sociale.

Art. 46

(1) Copilul cu handicap are dreptul la ingrijire speciala, adaptata nevoilor sale.

(2) Copilul cu handicap are dreptul la educatie, recuperare, compensare, reabilitare si integrare, adaptate posibilitatilor proprii, in vederea dezvoltarii personalitatii sale.

(3) Ingrijirea speciala trebuie sa asigure dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copiilor cu handicap. Ingrijirea speciala consta in ajutor adecvat situatiei copilului si parintilor sai ori, dupa caz, situatiei celor carora le este incredintat copilul si se acorda gratuit, ori de cate ori acest lucru este posibil, pentru facilitarea accesului efectiv si fara discriminare al copiilor cu handicap la educatie, formare profesionala, servicii medicale, recuperare, pregatire, in vederea ocuparii unui loc de munca, la activitati recreative, precum si la orice alte activitati apte sa le permita deplina integrare sociala si dezvoltare a personalitatii lor.

(4) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale si autoritatile administratiei publice locale sunt obligate sa initieze programe si sa asigure resursele necesare dezvoltarii serviciilor destinate satisfacerii nevoilor copiilor cu handicap si ale familiilor acestora in conditii care sa le garanteze demnitatea, sa le favorizeze autonomia si sa le faciliteze participarea activa la viata comunitatii.

Sectiunea 4 - Educatie, activitati recreative si culturale

Art. 47

(1) Copilul are dreptul de a primi o educatie care sa ii permita dezvoltarea, in conditii nediscriminatorii, a aptitudinilor si personalitatii sale.

(2) Parintii copilului au cu prioritate dreptul de a alege felul educatiei care urmeaza sa fie data copiilor lor si au obligatia sa inscrie copilul la scoala si sa asigure frecventarea cu regularitate de catre acesta a cursurilor scolare.

(3) Copilul care a implinit varsta de 14 ani poate cere incuviintarea instantei judecatoresti de a-si schimba felul invataturii si al pregatirii profesionale.

Art. 48

(1) Ministerul Educatiei si Cercetarii, ca organ de specialitate al administratiei publice centrale, precum si inspectoratele scolare si unitatile de invatamant, ca institutii ale administratiei publice locale cu atributii in domeniul educatiei, sunt obligate sa intreprinda masuri necesare pentru:

a) facilitarea accesului la educatia prescolara si asigurarea invatamantului general obligatoriu si gratuit pentru toti copiii;

b) dezvoltarea de programe de educatie pentru parintii tineri, inclusiv in vederea prevenirii violentei in familie;

c) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care nu pot raspunde la cerintele programei scolare nationale, pentru a nu intra prematur pe piata muncii;

d) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care au abandonat scoala, in vederea

reintegrării lor în sistemul național de învățământ;

e) respectarea dreptului copilului la timp de odihnă și timp liber, precum și a dreptului acestuia de a participa liber la viața culturală și artistică;

f) prevenirea abandonului școlar din motive economice, luând măsuri active de acordare a unor servicii sociale în mediul școlar, cum sunt: hrană, rechizite, transport și altele asemenea.

(2) În cadrul procesului instructiv-educativ copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de către cadrele didactice, de a fi informat asupra drepturilor sale, precum și asupra modalităților de exercitare a acestora. Pedepsele corporale în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise.

(3) Copilul, personal și, după caz, reprezentat sau asistat de reprezentantul sau legal, are dreptul de a contesta modalitățile și rezultatele evaluării și de a se adresa în acest sens conducerii unității de învățământ, în condițiile legii.

(4) Cadrele didactice au obligația de a semnala serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului cazurile de rele tratamente, abuzuri sau de neglijare a copiilor.

Art. 49

(1) Copilul are dreptul la odihnă și vacanță.

(2) Copilul trebuie să beneficieze de timp suficient pentru odihnă și vacanță, să participe în mod liber la activități recreative proprii vârstei sale și la activitățile culturale, artistice și sportive ale comunității. Autoritățile publice au obligația să contribuie, potrivit atribuțiilor ce le revin, la asigurarea condițiilor exercitării în condiții de egalitate a acestui drept.

(3) Autoritățile publice au obligația să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, locuri de joacă suficiente și adecvate pentru copii, în mod special în situația zonelor intens populate.

Capitolul III - Protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi

Secțiunea 1 - Dispoziții comune

Art. 50

Protecția specială a copilului reprezintă ansamblul măsurilor, prestațiilor și serviciilor destinate îngrijirii și dezvoltării copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi sau a celui care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grijă acestora.

Art. 51

(1) Copilul beneficiază de protecția specială prevăzută de prezenta lege până la dobândirea capacității depline de exercițiu.

(2) La cererea tânărului, exprimată după dobândirea capacității depline de exercițiu, dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ de zi, protecția specială se acordă, în condițiile legii, pe toată durata continuării studiilor, dar fără a se depăși vârsta de 26 de ani.

(3) Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială, dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale, beneficiază, la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale. În cazul în care se face dovada că tânărului i s-au oferit un loc de muncă și/sau locuință, iar acesta le-a refuzat ori le-a pierdut din motive imputabile lui, în mod succesiv, prevederile prezentului alineat nu mai sunt aplicabile.

Art. 52

Serviciile de protectie speciala sunt cele prevazute la art. 108-110.

Art. 53

(1) Masurile de protectie speciala a copilului se stabilesc si se aplica in baza planului individualizat de protectie.

(2) Planul prevazut la alin. (1) se intocmeste si se revizuieste in conformitate cu normele metodologice elaborate si aprobate de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Masurile de protectie speciala a copilului care a implinit varsta de 14 ani se stabilesc numai cu consimtamantul acestuia. In situatia in care copilul refuza sa isi dea consimtamantul, masurile de protectie se stabilesc numai de catre instanta judecatoreasca, care, in situatii temeinic motivate, poate trece peste refuzul acestuia de a-si exprima consimtamantul fata de masura propusa.

Art. 54

(1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului are obligatia de a intocmi planul individualizat de protectie imediat dupa primirea cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala sau imediat dupa ce directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului a dispus plasamentul in regim de urgenta.

(2) In situatia copilului pentru care a fost instituita tutela, dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile.

(3) La stabilirea obiectivelor planului individualizat de protectie se acorda prioritate reintegrarii copilului in familie sau, daca aceasta nu este posibila, plasamentului copilului in familia extinsa.

Obiectivele planului se stabilesc cu consultarea obligatorie a parintilor si a membrilor familiei largite care au putut fi identificati.

(4) Planul individualizat de protectie poate prevedea plasamentul copilului intr-un serviciu de tip rezidential, numai in cazul in care nu a putut fi instituita tutela ori nu a putut fi dispus plasamentul la familia extinsa, la un asistent maternal sau la o alta persoana sau familie, in conditiile prezentei legi.

Art. 55

Masurile de protectie speciala a copilului sunt:

- a) plasamentul;
- b) plasamentul in regim de urgenta;
- c) supravegherea specializata.

Art. 56

De masurile de protectie speciala, instituite de prezenta lege, beneficiaza:

- a) copilul ai carui parinti sunt decedati, necunoscuti, decazuti din exercitiul drepturilor parintesti sau carora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti, pusi sub interdictie, declarati judecatoreste morti sau disparuti, cand nu a putut fi instituita tutela;
- b) copilul care, in vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat in grija parintilor din motive neimputabile acestora;
- c) copilul abuzat sau neglijat;
- d) copilul gasit sau copilul abandonat de catre mama in unitati sanitare;
- e) copilul care a savarsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal.

Art. 57

Parintii, precum si copilul care a implinit varsta de 14 ani au dreptul sa atace in instanta masurile de protectie speciala instituite de prezenta lege, beneficiind de asistenta juridica gratuita, in conditiile legii.

Sectiunea 2 - Plasamentul

Art. 58

(1) Plasamentul copilului constituie o masura de protectie speciala, avand caracter temporar, care poate fi dispusa, in conditiile prezentei legi, dupa caz, la:

- a) o persoana sau familie;
- b) un asistent maternal;
- c) un serviciu de tip rezidential, prevazut la art. 110 alin. (2) si licentiat in conditiile legii.

(2) Persoana sau familia care primeste un copil in plasament trebuie sa aiba domiciliul in Romania si sa fie evaluata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le indeplineasca pentru a primi un copil in plasament.

Art. 59

Pe toata durata plasamentului, domiciliul copilului se afla, dupa caz, la persoana, familia, asistentul maternal sau la serviciul de tip rezidential care il are in ingrijire.

Art. 60

(1) Plasamentul copilului care nu a implinit varsta de 2 ani poate fi dispus numai la familia extinsa sau substitutiva, plasamentul acestuia intr-un serviciu de tip rezidential fiind interzis.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), se poate dispune plasamentul intr-un serviciu de tip rezidential al copilului mai mic de 2 ani, in situatia in care acesta prezinta handicapuri grave, cu dependenta de ingrijiri in servicii de tip rezidential specializate.

(3) La stabilirea masurii de plasament se va urmari:

- a) plasarea copilului, cu prioritate, la familia extinsa sau la familia substitutiva;
- b) mentinerea fratilor impreuna;
- c) facilitarea exercitarii de catre parinti a dreptului de a vizita copilul si de a mentine legatura cu acesta.

Art. 61

(1) Masura plasamentului se stabileste de catre comisia pentru protectia copilului, in situatia in care exista acordul parintilor, pentru situatiile prevazute la art. 56 lit. b) si e).

(2) Masura plasamentului se stabileste de catre instanta judecatoreasca, la cererea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului:

- a) in situatia copilului prevazut la art. 56 lit. a), precum si in situatia copilului prevazut la art. 56 lit. c) si d), daca se impune inlocuirea plasamentului in regim de urgenta dispus de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului;
- b) in situatia copilului prevazut la art. 56 lit. b) si e), atunci cand nu exista acordul parintilor sau, dupa caz, al unuia dintre parinti, pentru instituirea acestei masuri.

Art. 62

(1) Drepturile si obligatiile parintesti fata de copil se mentin pe toata durata masurii plasamentului dispus de catre comisia pentru protectia copilului.

(2) Drepturile si obligatiile parintesti in situatia copilului pentru care nu a putut fi instituita tutela si pentru care instanta a dispus masura plasamentului sunt exercitate si, respectiv, indeplinite de catre presedintele consiliului judetean, respectiv de catre primarul sectorului municipiului Bucuresti.

(3) Prin exceptie de la prevederile alin. (2), parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti pastreaza dreptul de a consimti la adoptia copilului lor.

(4) Modalitatea de exercitare a drepturilor si de indeplinire a obligatiilor parintesti cu privire la

persoana si la bunurile copilului aflat in situatia prevazuta la art. 56 lit. c) si d) si, respectiv, la art. 56 lit. b) si e) se stabileste de catre instanta judecatoreasca.

Art. 63

Comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta care a dispus plasamentul copilului va stabili, daca este cazul, si cuantumul contributiei lunare a parintilor la intretinerea acestuia, in conditiile stabilite de Codul familiei. Sumele astfel incasate se constituie venit la bugetul judetului, respectiv la cel al sectorului municipiului Bucuresti de unde provine copilul.

Sectiunea 3 - Plasamentul in regim de urgenta

Art. 64

(1) Plasamentul copilului in regim de urgenta este o masura de protectie speciala, cu caracter temporar, care se stabileste in situatia copilului abuzat sau neglijat, precum si in situatia copilului gasit sau a celui abandonat in unitati sanitare.

(2) Dispozitiile art. 58-60 se aplica in mod corespunzator.

(3) Pe toata durata plasamentului in regim de urgenta se suspenda de drept exercitiul drepturilor parintesti, pana cand instanta judecatoreasca va decide cu privire la mentinerea sau la inlocuirea acestei masuri si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti. Pe perioada suspendarii, drepturile si obligatiile parintesti privitoare la persoana copilului sunt exercitate si, respectiv, sunt indeplinite de catre persoana, familia, asistentul maternal sau de catre seful serviciului de tip rezidential care a primit copilul in plasament in regim de urgenta, iar cele privitoare la bunurile copilului sunt exercitate si, respectiv, sunt indeplinite de catre presedintele consiliului judetean, respectiv de catre primarul sectorului municipiului Bucuresti.

Art. 65

(1) Masura plasamentului in regim de urgenta se stabileste de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului din unitatea administrativ-teritoriala in care se gaseste copilul gasit sau cel abandonat de catre mama in unitati sanitare ori copilul abuzat sau neglijat, in situatia in care nu se intampina opozitie din partea reprezentantilor persoanelor juridice, precum si a persoanelor fizice care au in ingrijire sau asigura protectia copilului respectiv.

(2) Masura plasamentului in regim de urgenta se stabileste de catre instanta judecatoreasca in conditiile art. 94 alin. (3).

Art. 66

(1) In situatia plasamentului in regim de urgenta dispus de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, aceasta este obligata sa sesizeze instanta judecatoreasca in termen de 48 de ore de la data la care a dispus aceasta masura.

(2) Instanta judecatoreasca va analiza motivele care au stat la baza masurii adoptate de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului si se va pronunta, dupa caz, cu privire la mentinerea plasamentului in regim de urgenta sau la inlocuirea acestuia cu masura plasamentului, instituirea tutelei ori cu privire la reintegrarea copilului in familia sa. Instanta este obligata sa se pronunte si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti.

(3) In situatia in care plasamentul in regim de urgenta este dispus de catre instanta judecatoreasca, aceasta se va pronunta in conditiile art. 94 alin. (4).

Sectiunea 4 - Supravegherea specializata

Art. 67

(1) Masura de supraveghere specializata se dispune in conditiile prezentei legi fata de copilul care a savarsit o fapta penala si care nu raspunde penal.

(2) In cazul in care exista acordul parintilor sau al reprezentantului legal, masura supravegherii specializate se dispune de catre comisia pentru protectia copilului, iar, in lipsa acestui acord, de catre instanta judecatoreasca.

Sectiunea 5 - Monitorizarea aplicarii masurilor de protectie speciala**Art. 68**

(1) Imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurilor de protectie speciala, dispuse de comisia pentru protectia copilului sau de instanta judecatoreasca, trebuie verificate trimestrial de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) In cazul in care imprejurarile prevazute la alin. (1) s-au modificat, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze de indata comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca, in vederea modificarii sau, dupa caz, a incetarii masurii.

(3) Dreptul de sesizare prevazut la alin. (2) il au, de asemenea, parintii sau alt reprezentant legal al copilului, precum si copilul.

Art. 69

(1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismul privat autorizat are obligatia de a urmari modul in care sunt puse in aplicare masurile de protectie speciala, dezvoltarea si ingrijirea copilului pe perioada aplicarii masurii.

(2) In indeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1) directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismul privat autorizat intocmeste, trimestrial sau ori de cate ori apare o situatie care impune acest lucru, rapoarte privitoare la evolutia dezvoltarii fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a copilului si a modului in care acesta este ingrijit.

(3) In situatia in care se constata, pe baza raportului intocmit potrivit alin. (2), necesitatea modificarii sau, dupa caz, a incetarii masurii, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze de indata comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca.

Art. 70

La incetarea masurilor de protectie speciala prin reintegrarea copilului in familia sa, serviciul public de asistenta sociala, organizat la nivelul municipiilor si oraselor, persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale, precum si directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, in cazul sectoarelor municipiului Bucuresti, de la domiciliul sau, dupa caz, de la resedinta parintilor au obligatia de a urmari evolutia dezvoltarii copilului, precum si modul in care parintii isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copil. In acest scop acestea intocmesc rapoarte lunare pe o perioada de minimum 3 luni.

Art. 71

Copilul fata de care a fost luata o masura de protectie speciala are dreptul de a mentine relatii cu alte persoane, daca acestea nu au o influenta negativa asupra dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale.

Capitolul IV - Protectia copiilor refugiati si protectia copiilor in caz de conflict armat

Art. 72

- (1) Copiii care solicita obtinerea statutului de refugiat, precum si cei care au obtinut acest statut beneficiaza de protectie si asistenta umanitara corespunzatoare pentru realizarea drepturilor lor.
- (2) Copiii prevazuti la alin. (1) beneficiaza de una dintre formele de protectie prevazute de Ordonanta Guvernului nr. 102/2000 privind statutul si regimul refugiatilor in Romania, aprobata cu modificari prin Legea nr. 323/2001, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 73

- (1) In situatia in care copilul care solicita statutul de refugiat este neinsotit de catre parinti sau de un alt reprezentant legal, sustinerea intereselor acestuia pe parcursul procedurii de acordare a statutului de refugiat se asigura de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in a carei raza administrativ-teritoriala se afla organul teritorial al Ministerului Administratiei si Internelor unde urmeaza a fi depusa cererea.
- (2) Cererea pentru acordarea statutului de refugiat al copilului aflat in situatia prevazuta la alin. (1) se analizeaza cu prioritate.
- (3) In scopul sustinerii adecvate a intereselor copilului prevazut la alin. (1), directia generala de asistenta sociala si protectia copilului desemneaza o persoana cu studii superioare juridice sau de asistenta sociala din cadrul personalului propriu sau al unui organism privat autorizat, care sa sustina drepturile copilului si sa participe, alaturi de acesta, la intreaga procedura de acordare a statutului de refugiat.
- (4) In situatia in care se constata ca persoana desemnata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului nu isi indeplineste corespunzator obligatia de aparare a intereselor copilului sau dovedeste rea-credinta in indeplinirea acesteia, Oficiul National pentru Refugiati poate solicita directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului inlocuirea acestei persoane.

Art. 74

- (1) Pana la solutionarea definitiva si irevocabila a cererii de acordare a statutului de refugiat, cazarea copiilor prevazuti la art. 73 se realizeaza intr-un serviciu de tip rezidential prevazut de prezenta lege, apartinand directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului sau unui organism privat autorizat.
- (2) Copiii care au implinit varsta de 16 ani pot fi cazati si in centrele de primire si cazare aflate in subordinea Oficiului National pentru Refugiati.
- (3) Copiii prevazuti la alin. (1), carora li s-a acordat statutul de refugiat, beneficiaza de protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, prevazuta de prezenta lege.

Art. 75

- (1) In situatia in care cererea copilului prevazut la art. 72, de acordare a statutului de refugiat, este respinsa in mod definitiv si irevocabil, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza Autoritatea pentru Straini si solicita instantei judecatoresti stabilirea plasamentului copilului intr-un serviciu de protectie speciala.
- (2) Masura plasamentului dureaza pana la returnarea copilului in tara de resedinta a parintilor ori in tara in care au fost identificati alti membri ai familiei dispusi sa ia copilul.

Art. 76

- (1) Copiii afectati de conflicte armate beneficiaza de protectie si asistenta in conditiile prezentei legi.
- (2) In caz de conflicte armate, institutiile statului iau masurile necesare pentru dezvoltarea de

mecanisme speciale menite sa asigure monitorizarea masurilor adoptate pentru protejarea drepturilor copilului.

Art. 77

Nici un copil nu va fi folosit ca spion, calauza sau curier in timpul conflictelor armate.

Art. 78

(1) In situatia existentei unui conflict armat, Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, in colaborare cu Ministerul Administratiei si Internelor, cu Ministerul Apararii Nationale, precum si cu alte institutii cu atributii specifice, are obligatia de a initia si de a implementa strategii si programe, inclusiv la nivel familial si comunitar, pentru a asigura demobilizarea copiilor soldati si, respectiv, pentru a remedia efectele fizice si psihice ale conflictelor asupra copilului si pentru a promova reintegrarea sociala a acestuia.

(2) Organele administratiei publice centrale mentionate la alin. (1), in colaborare cu Agentia Nationala de Ocupare a Fortei de Munca si cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, vor promova masurile corespunzatoare pentru:

- a) educarea in spiritul intelegerii, solidaritatii si pacii, ca un proces general si continuu in prevenirea conflictelor;
- b) educarea si pregatirea copiilor demobilizati pentru o viata sociala activa si responsabila.

Art. 79

(1) In orice judet sau sector al municipiului Bucuresti, presedintele consiliului judetean ori, dupa caz, primarul sectorului municipiului Bucuresti are obligatia de a inainta directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, in termen de 24 de ore de la initierea unui conflict armat, o lista completa a tuturor copiilor aflati pe teritoriul respectivei unitati administrativ-teritoriale, in vederea monitorizarii situatiei acestora.

(2) Infrastructura avand ca destinatie protectia si promovarea drepturilor copilului nu va fi folosita in scopuri militare.

(3) In cazul actiunilor de evaluare desfasurate in urma unor conflicte armate, copiilor li se va acorda prioritate. Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, in colaborare cu protectia civila, va lua masurile necesare pentru a se asigura supravegherea copiilor care sunt evacuati de catre persoane care isi pot asuma responsabilitatea ocrotirii si sigurantei lor. Ori de cate ori este posibil, membrii aceleiasi familii vor fi cazati impreuna.

Capitolul V - Protectia copilului care a savarsit o fapta penala si nu raspunde penal

Art. 80

(1) Pentru copilul care a savarsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal, la propunerea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului in a carei unitate administrativ-teritoriala se afla copilul, se va lua una dintre masurile prevazute la art. 55 lit. a) si c).

(2) In dispunerea uneia dintre masurile prevazute la art. 55 lit. a) si c), Comisia pentru Protectia Copilului, atunci cand exista acordul parintilor sau al altui reprezentant legal al copilului, ori, dupa caz, instanta judecatoreasca, atunci cand acest acord lipseste, va tine seama de:

- a) conditiile care au favorizat savarsirea faptei;
- b) gradul de pericol social al faptei;
- c) mediul in care a crescut si a trait copilul;
- d) riscul savarsirii din nou de catre copil a unei fapte prevazute de legea penala;

e) orice alte elemente de natura a caracteriza situatia copilului.

Art. 81

(1) Masura supravegherii specializate consta in mentinerea copilului in familia sa, sub conditia respectarii de catre acesta a unor obligatii, cum ar fi:

- a) frecventarea cursurilor scolare;
- b) utilizarea unor servicii de ingrijire de zi;
- c) urmarea unor tratamente medicale, consiliere sau psihoterapie;
- d) interzicerea de a frecventa anumite locuri sau de a avea legaturi cu anumite persoane.

(2) In cazul in care mentinerea in familie nu este posibila sau atunci cand copilul nu isi indeplineste obligatiile stabilite prin masura supravegherii specializate, comisia pentru protectia copilului ori, dupa caz, instanta judecatoreasca, dupa distinctiile prevazute la art. 80 alin. (2), poate dispune plasamentul acestuia in familia extinsa ori in cea substitutiva, precum si indeplinirea de catre copil a obligatiilor prevazute la alin. (1).

Art. 82

In cazul in care fapta prevazuta de legea penala, savarsita de copilul care nu raspunde penal, prezinta un grad ridicat de pericol social, precum si in cazul in care copilul pentru care s-au stabilit masurile prevazute la art. 81 savarseste in continuare fapte penale, comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca dispune, pe perioada determinata, plasamentul copilului intr-un serviciu de tip rezidential specializat.

Art. 83

Este interzis sa se dea publicitatii orice date referitoare la savarsirea de fapte penale de catre copilul care nu raspunde penal, inclusiv date privitoare la persoana acestuia.

Art. 84

(1) Pe toata durata aplicarii masurilor destinate copilului care savarseste fapte penale si nu raspunde penal, vor fi asigurate servicii specializate, pentru a-i asista pe copii in procesul de reintegrare in societate.

(2) Tipurile de servicii specializate prevazute la alin. (1), precum si standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se aproba prin hotarare a Guvernului.

Capitolul VI - Protectia copilului impotriva exploatarei

Art. 85

(1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva oricaror forme de violenta, abuz, rele tratamente sau neglijenta.

(2) Orice persoana fizica sau juridica, precum si copilul pot sesiza autoritatile abilitate de lege sa ia masurile corespunzatoare pentru a-l proteja impotriva oricaror forme de violenta, inclusiv violenta sexuala, vatamare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijenta.

(3) Angajatii institutiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intra in contact cu copilul si au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligatia de a sesiza de urgenta directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 86

- (1) Parintii copilului sau, dupa caz, alt reprezentant legal al acestuia, autoritatile publice si organismele private au obligatia sa ia toate masurile corespunzatoare pentru a facilita readaptarea fizica si psihologica si reintegrarea sociala a oricarui copil care a fost victima oricarei forme de neglijenta, exploatare sau abuz, de tortura sau pedeapsa ori tratamente crude, inumane sau degradante.
- (2) Persoanele mentionate la alin. (1) vor asigura conditiile necesare pentru ca readaptarea si reintegrarea sa favorizeze sanatatea, respectul de sine si demnitatea copilului.

Sectiunea 1 - Protectia copilului impotriva exploatarei economice

Art. 87

- (1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva exploatarei si nu poate fi constrans la o munca ce comporta un risc potential sau care este susceptibila sa ii compromita educatia ori sa ii dauneze sanatatii sau dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.
- (2) Este interzisa orice practica prin intermediul careia un copil este dat de unul sau de ambii parinti ori de reprezentantul lui legal in schimbul unei recompense sau nu, in scopul exploatarei copilului sau a muncii acestuia.
- (3) In situatiile in care copiii de varsta scolara se sustrag procesului de invatamant, desfasurand munci cu nerespectarea legii, unitatile de invatamant sunt obligate sa sesizeze de indata serviciul public de asistenta sociala. In cazul unor asemenea constatari, serviciul public de asistenta sociala impreuna cu inspectoratele scolare judetene si cu celelalte institutii publice competente sunt obligate sa ia masuri in vederea reintegrarii scolare a copilului.
- (4) Inspectoria Muncii, in colaborare cu Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, are obligatia de a promova campanii de constientizare si informare:
- a) pentru copii - despre masurile de protectie de care pot beneficia si despre riscurile pe care le implica cazurile de exploatare economica;
  - b) pentru publicul larg - incluzand educatie parentala si activitati de pregatire pentru categoriile profesionale care lucreaza cu si pentru copii, pentru a-i ajuta sa asigure copiilor o reala protectie impotriva exploatarei economice;
  - c) pentru angajatori sau potentiali angajatori.

Sectiunea 2 - Protectia copilului impotriva consumului de droguri

Art. 88

- (1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva folosirii ilicite de stupefiante si substante psihotrope.
- (2) Este interzisa vanzarea de solventi copiilor, fara acordul parintelui ori al altui reprezentant legal.
- (3) Agentia Nationala Antidrog, in colaborare cu Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copiilor, si, dupa caz, cu alte autoritati sau organe de specialitate ale administratiei publice centrale, are obligatia de a lua masurile corespunzatoare pentru:
- a) prevenirea folosirii copiilor la productia si traficul ilicit al acestor substante;
  - b) constientizarea publicului larg si, in mod particular, a copiilor cu privire la aceasta problematica, inclusiv prin intermediul sistemului de invatamant si, dupa caz, prin introducerea acestui subiect in programa scolara;
  - c) sprijinirea copiilor si familiilor acestora, prin consiliere si indrumare - daca este necesar, de natura confidentiala, dar si prin elaborarea de politici si strategii care sa garanteze recuperarea fizica si psihica si reintegrarea sociala a copiilor dependenti de droguri, inclusiv prin dezvoltarea in acest scop de metode de interventie alternativa la institutiile psihiatrice traditionale;
  - d) dezvoltarea suplimentara a sistemelor pentru adunarea unor date reale asupra aparitiei consumului de

droguri la copii, ca si asupra implicarii acestora in productia si traficul ilicit de droguri; evaluarea permanenta a acestor situatii, a progreselor realizate, a dificultatilor intampinate si, respectiv, a obiectivelor propuse pentru viitor;

e) dezvoltarea unui sistem de informare publica care sa reduca toleranta in ceea ce priveste consumul de droguri si sa ajute la recunoasterea primelor simptome de consum de droguri, mai ales in randul copiilor.

(4) Institutiile prevazute la alin. (3) se vor asigura ca opiniile copiilor sunt luate in considerare la elaborarea strategiilor antidrog.

Sectiunea 3 - Protectia copilului impotriva abuzului sau neglijentei

Art. 89

(1) Prin abuz asupra copilului se intelege orice actiune voluntara a unei persoane care se afla intr-o relatie de raspundere, incredere sau de autoritate fata de acesta, prin care este periclitata viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului.

(2) Prin neglijarea copilului se intelege omisiunea, voluntara sau involuntara, a unei persoane care are responsabilitatea cresterii, ingrijirii sau educarii copilului de a lua orice masura subordonata acestei responsabilitati, fapt care pune in pericol viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului.

Art. 90

Sunt interzise aplicarea pedepselor fizice sub orice forma, precum si privarea copilului de drepturile sale de natura sa puna in pericol viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului, atat in familie cat si in orice institutie care asigura protectia, ingrijirea si educarea copiilor.

Art. 91

(1) Orice persoana care, prin natura profesiei sau ocupatiei sale, lucreaza direct cu un copil si are suspiciuni in legatura cu existenta unei situatii de abuz sau de neglijare a acestuia este obligata sa sesizeze serviciul public de asistenta sociala sau directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in a carei raza teritoriala a fost identificat cazul respectiv.

(2) Pentru semnalarea cazurilor de abuz sau de neglijare a copilului, la nivelul fiecarei directii generale de asistenta sociala si protectia copilului se infiinteaza obligatoriu telefonul copilului, al carui numar va fi adus la cunostinta publicului.

Art. 92

In vederea asigurarii protectiei speciale a copilului abuzat sau neglijat, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata:

- a) sa verifice si sa solutioneze toate sesizarile privind cazurile de abuz si neglijare, inclusiv cele venite din partea asistentilor familiari;
- b) sa asigure prestarea serviciilor prevazute la art. 107, specializate pentru nevoile copiilor victime ale abuzului sau neglijarii si ale familiilor acestora.

Art. 93

Pentru verificarea sesizarilor privind cazurile de abuz si neglijare a copilului, reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului au drept de acces, in conditiile legii, in sediile persoanelor juridice, precum si la domiciliul persoanelor fizice care au in ingrijire sau asigura protectia

unui copil. Pentru efectuarea acestor verificari, organele de politie au obligatia sa sprijine reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 94

(1) Reprezentantii persoanelor juridice, precum si persoanele fizice care au in ingrijire sau asigura protectia unui copil sunt obligati sa colaboreze cu reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si sa ofere toate informatiile necesare pentru solutionarea sesizarilor.

(2) In situatia in care, in urma verificarilor efectuate, reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului stabilesc ca exista motive temeinice care sa sustina existenta unei situatii de pericol iminent pentru copil, datorata abuzului si neglijarii, si nu intampina opozitie din partea persoanelor prevazute la alin. (1), directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului instituie masura plasamentului in regim de urgenta. Prevederile art. 58-60, art. 64 alin. (3) si ale art. 66 se aplica in mod corespunzator.

(3) In situatia in care persoanele prevazute la alin. (1) refuza sau impiedica in orice mod efectuarea verificarilor de catre reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, iar acestia stabilesc ca exista motive temeinice care sa sustina existenta unei situatii de pericol iminent pentru copil, datorata abuzului si neglijarii, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza instanta judecatoreasca, solicitand emiterea unei ordonante presedintiale de plasare a copilului in regim de urgenta la o persoana, la o familie, la un asistent maternal sau intr-un serviciu de tip rezidential, licentiat in conditiile legii. Prevederile art. 58-60 si ale art. 64 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(4) In termen de 48 de ore de la data executarii ordonantei presedintiale prin care s-a dispus plasamentul in regim de urgenta, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza instanta judecatoreasca pentru a decide cu privire la: inlocuirea plasamentului in regim de urgenta cu masura plasamentului, decaderea totala sau partiala din exercitiul drepturilor parintesti, precum si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti.

Art. 95

(1) In cadrul procesului prevazut la art. 94 alin. (3) si (4), se poate administra, din oficiu, ca proba, declaratia scrisa a copilului referitoare la abuzul sau neglijarea la care a fost supus. Declaratia copilului poate fi inregistrata, potrivit legii, prin mijloace tehnice audio-video. Inregistrarile se realizeaza in mod obligatoriu cu asistenta unui psiholog.

(2) Acordul copilului este obligatoriu pentru realizarea inregistrarii declaratiei sale.

(3) Daca instanta judecatoreasca apreciaza necesar, aceasta il poate chema pe copil in fata ei, pentru a-l audia. Audierea are loc numai in camera de consiliu, in prezenta unui psiholog si numai dupa o prealabila pregatire a copilului in acest sens.

Art. 96

In cazul in care abuzul sau neglijarea a fost savarsita de catre persoane care, in baza unui raport juridic de munca sau de alta natura, asigurau protectia, cresterea, ingrijirea sau educatia copilului, angajatorii au obligatia sa sesizeze de indata organele de urmarire penala si sa dispuna indepartarea persoanei respective de copiii aflati in grija sa.

Art. 97

In institutiile publice sau private, precum si in serviciile de tip rezidential, publice sau private, care asigura protectia, cresterea, ingrijirea sau educarea copiilor, este interzisa angajarea persoanei impotriva careia a fost pronuntata o hotarare judecatoreasca definitiva si irevocabila pentru savarsirea, cu intentie, a unei infractiuni.

Sectiunea 4 - Protectia copilului impotriva rapirii sau oricaror forme de traficare

Art. 98

(1) Ministerul Administratiei si Internelor si Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, in colaborare cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, vor efectua demersurile necesare pentru adoptarea tuturor masurilor legislative, administrative si educative destinate asigurarii protectiei efective impotriva oricaror forme de trafic intern sau international al copiilor, in orice scop sau sub orice forma, inclusiv de catre propriii parinti.

(2) In acest scop, autoritatile publice mentionate la alin. (1) au responsabilitatea elaborarii unei strategii la nivel national pentru prevenirea si combaterea acestui fenomen, inclusiv a unui mecanism intern de coordonare si monitorizare a activitatilor intreprinse.

Sectiunea 5 - Protectia copilului impotriva altor forme de exploatare

Art. 99

(1) Copilul are dreptul la protectie impotriva oricarei forme de exploatare.

(2) Instructiunile si autoritatile publice, potrivit atributiilor lor, adopta reglementari specifice si aplica masuri corespunzatoare pentru prevenirea, intre altele:

- a) transferului ilicit si a nereturnarii copilului;
- b) incheierii adoptiilor, nationale ori internationale, in alte scopuri decat interesul superior al copilului;
- c) exploatarei sexuale si a violentei sexuale;
- d) rapirii si traficarii de copii in orice scop si sub orice forma;
- e) implicarii copiilor in conflicte armate;
- f) dezvoltarii fortate a talentelor copiilor in dauna dezvoltarii lor armonioase, fizice si mentale;
- g) exploatarei copilului de catre mass-media;
- h) exploatarei copilului in cadrul unor cercetari ori experimente stiintifice.

Capitolul VII - Instructiunile si servicii cu atributii in protectia copilului

Sectiunea 1 - Instructiunile la nivel central

Art. 100

Monitorizarea respectarii principiilor si drepturilor stabilite de prezenta lege si de Conventia Organizatiei Natiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificata prin Legea nr. 18/1990, republicata, precum si coordonarea si controlul activitatii de protectie si promovare a drepturilor copilului se realizeaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, organ de specialitate al administratiei publice centrale, cu personalitate juridica, aflat in subordinea Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 101

Apararea drepturilor si libertatilor copilului in raporturile acestuia cu autoritatile publice cu scopul de a promova si de a imbunatati conditia copilului se realizeaza si prin institutia Avocatul Poporului.

Sectiunea 2 - Instructiunile si servicii la nivel local

Art. 102

Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa garanteze si sa promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitatile administrativ-teritoriale, asigurand prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ingrijirea parintilor sai.

Art. 103

(1) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a implica colectivitatea locala in procesul de identificare a nevoilor comunitatii si de solutionare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.

(2) In acest scop pot fi create structuri comunitare consultative cuprinzand, dar fara a se limita, oameni de afaceri locali, preoti, cadre didactice, medici, consilieri locali, politisti. Rolul acestor structuri este atat de solutionare a unor cazuri concrete, cat si de a raspunde nevoilor globale ale respectivei colectivitati.

(3) Mandatul structurilor comunitare consultative se stabileste prin acte emise de catre autoritatile administratiei publice locale.

(4) Pentru a-si indeplini rolul pentru care au fost create, structurile comunitare consultative vor beneficia de programe de formare in domeniul asistentei sociale si protectiei copilului.

Art. 104

(1) In subordinea consiliului judetean si, respectiv, a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti functioneaza comisia pentru protectia copilului, ca organ de specialitate al acestora, fara personalitate juridica, avand urmatoarele atributii principale:

a) stabilirea incadrarii in grad de handicap si orientarea scolara a copilului;

b) pronuntarea, in conditiile prezentei legi, cu privire la propunerile referitoare la stabilirea unei masuri de protectie speciala a copilului;

c) solutionarea cererilor privind eliberarea atestatului de asistent maternal;

d) alte atributii prevazute de lege.

(2) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului se reglementeaza prin hotarare a Guvernului.

Art. 105

(1) Serviciul public specializat pentru protectia copilului, existent in subordinea consiliilor judetene si a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, precum si serviciul public de asistenta sociala de la nivelul judetelor si sectoarelor municipiului Bucuresti se reorganizeaza ca directie generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este institutie publica cu personalitate juridica, infiintata in subordinea consiliului judetean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, care preia, in mod corespunzator, functiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul judetului si, respectiv, atributiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti.

(3) Institutia prevazuta la alin. (2) exercita in domeniul protectiei drepturilor copilului atributiile prevazute de prezenta lege, precum si de alte acte normative in vigoare.

(4) Structura organizatorica, numarul de personal si finantarea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarare a consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, care o infiinteaza, astfel incat sa asigure indeplinirea in mod corespunzator a atributiilor ce ii revin, precum si realizarea deplina si exercitarea efectiva a drepturilor

copilului.

(5) Atributiile si regulamentul-cadru de organizare si functionare ale directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 106

(1) Serviciile publice de asistenta sociala organizate la nivelul municipiilor si oraselor, precum si persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale indeplinesc in domeniul protectiei copilului urmatoarele atributii:

- a) monitorizeaza si analizeaza situatia copiilor din unitatea administrativ-teritoriala, precum si modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurand centralizarea si sintetizarea datelor si informatiilor relevante;
- b) realizeaza activitatea de prevenire a separarii copilului de familia sa;
- c) identifica si evalueaza situatiile care impun acordarea de servicii si/sau prestatii pentru prevenirea separarii copilului de familia sa;
- d) elaboreaza documentatia necesara pentru acordarea serviciilor si/sau prestatiilor si acorda aceste servicii si/sau prestatii, in conditiile legii;
- e) asigura consilierea si informarea familiilor cu copii in intretinere asupra drepturilor si obligatiilor acestora, asupra drepturilor copilului si asupra serviciilor disponibile pe plan local;
- f) asigura si urmaresc aplicarea masurilor de prevenire si combatere a consumului de alcool si droguri, de prevenire si combatere a violentei in familie, precum si a comportamentului delincvent;
- g) viziteaza periodic la domiciliu familiile si copiii care beneficiaza de servicii si prestatii;
- h) inaintea propuneri primarului, in cazul in care este necesara luarea unei masuri de protectie speciala, in conditiile legii;
- i) urmaresc evolutia dezvoltarii copilului si modul in care parintii acestuia isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copilul care a beneficiat de o masura de protectie speciala si a fost reintegrat in familia sa;
- j) colaboreaza cu directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in domeniul protectiei copilului si transmit acesteia toate datele si informatiile solicitate din acest domeniu.

(2) La nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti, atributiile prevazute la alin. (1) sunt exercitate de directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 107

(1) Pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si pentru realizarea protectiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, se organizeaza si functioneaza urmatoarele tipuri de servicii:

- a) servicii de zi;
- b) servicii de tip familial;
- c) servicii de tip rezidential.

(2) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la alin. (1) se aproba prin hotarare a Guvernului.

Art. 108

(1) Serviciile de zi sunt acele servicii prin care se asigura mentinerea, refacerea si dezvoltarea capacitatilor copilului si ale parintilor sai, pentru depasirea situatiilor care ar putea determina separarea copilului de familia sa.

(2) Accesul la aceste servicii se realizeaza in baza planului de servicii sau, dupa caz, a planului individualizat de protectie, in conditiile prezentei legi.

Art. 109

Serviciile de tip familial sunt acele servicii prin care se asigura, la domiciliul unei persoane fizice sau familii, cresterea si ingrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii in conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

Art. 110

(1) Serviciile de tip rezidential sunt acele servicii prin care se asigura protectia, cresterea si ingrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii in conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

(2) Fac parte din categoria serviciilor de tip rezidential centrele de plasament si centrele de primire a copilului in regim de urgenta.

(3) Sunt considerate servicii de tip rezidential si centrele maternale.

(4) Serviciile de tip rezidential care apartin autoritatilor administratiei publice se organizeaza numai in structura directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, in regim de componente functionale ale acestora, fara personalitate juridica.

(5) Serviciile de tip rezidential se organizeaza pe model familial si pot avea caracter specializat in functie de nevoile copiilor plasati.

Art. 111

(1) Pentru asigurarea prevenirii separarii copilului de parintii lui, consiliile locale ale municipiilor, oraselor, comunelor si sectoarelor municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, in mod autonom sau prin asociere, servicii de zi, potrivit nevoilor identificate in comunitatea respectiva.

(2) In situatia in care consiliul local nu identifica resurse financiare si umane suficiente pentru a organiza serviciile prevazute la alin. (1), la cererea acestuia, consiliul judetean va asigura finantarea necesara infiintarii acestor servicii. Consiliul local asigura finantarea cu pana la 50% a cheltuielilor de functionare a acestor servicii, cota-parte si quantumul total al acestor cheltuieli fiind stabilite anual prin hotarare a consiliului judetean.

Art. 112

Pentru asigurarea protectiei speciale a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, consiliul judetean si, respectiv, consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, in mod autonom sau prin asociere, servicii de tip familial si de tip rezidential, potrivit nevoilor identificate la nivelul unitatii lor administrativ-teritoriale. In functie de nevoile evaluate ale copiilor plasati, consiliul judetean poate organiza si dezvolta si servicii de zi.

Capitolul VIII - Organisme private

Art. 113

(1) Organismele private care pot desfasura activitati in domeniul protectiei drepturilor copilului si al protectiei speciale a acestuia sunt persoane juridice de drept privat, fara scop patrimonial, constituite si acreditate in conditiile legii.

(2) In desfasurarea activitatilor prevazute la alin. (1), organismele private acreditate se supun regimului de drept public prevazut de prezenta lege, precum si de reglementarile prin care aceasta este pusa in executare.

Art. 114

Organismele private legal constituite si acreditate pot infiinta, organiza si dezvolta serviciile de

prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si de protectie speciala a copilului, prevazute la art. 107, numai pe baza licentei eliberate de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

Capitolul IX - Licentierea si inspectia serviciilor de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si a celor de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai

Art. 115

(1) Autoritatile publice sau organismele private autorizate pot infiinta, organiza si dezvolta servicii de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si servicii de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, prevazute de prezenta lege, numai daca au obtinut licenta de functionare pentru serviciul respectiv, eliberata de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(2) Licenta de functionare prevazuta la alin. (1) se acorda pe baza indeplinirii standardelor minime obligatorii elaborate pentru serviciile de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si pentru serviciile de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai. Standardele se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si se aproba prin ordin al secretarului de stat.

Art. 116

Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului efectueaza inspectii periodice cu privire la modul in care autoritatile publice sau organismele private autorizate respecta standardele prevazute la art. 110.

Art. 117

Conditiiile si procedura de acordare, retragere, anulare sau suspendare a licentei prevazute la art. 115, precum si conditiile si procedura de efectuare a inspectiilor prevazute la art. 116 se stabilesc prin hotarare a Guvernului.

Capitolul X - Finantarea sistemului de protectie a copilului

Art. 118

(1) Prevenirea separarii copilului de familia sa, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai se finanteaza din urmatoarele surse:

- a) bugetul local al comunelor, oraselor si municipiilor;
- b) bugetele locale ale judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti;
- c) bugetul de stat;
- d) donatii, sponsorizari si alte forme private de contributii banesti, permise de lege.

(2) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului poate finanta programe de interes national pentru protectia si promovarea drepturilor copilului, din fonduri alocate de la bugetul de stat cu aceasta destinatie, din fonduri externe rambursabile si nerambursabile, precum si din alte surse, in conditiile legii.

Art. 119

- (1) Pentru fiecare copil fata de care s-a luat masura plasamentului se acorda o alocatie lunara de plasament, in cuantum de 670.000 lei, care se indexeaza prin hotarare a Guvernului. De aceasta alocatie beneficiaza si copilul pentru care a fost instituita tutela, in conditiile legii.
- (2) Alocatia se plateste persoanei sau reprezentantului familiei care a luat in plasament copilul sau tutorelui.
- (3) Alocatia de plasament se suporta de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 120

Cheltuielile pentru plata salariilor sau a indemnizatiilor asistentilor maternali, precum si cele legate de aplicarea prevederilor Legii nr. 326/2003 privind drepturile de care beneficiaza copiii si tinerii ocrotiti de serviciile publice specializate pentru protectia copilului, mamele protejate in centre maternale, precum si copiii incredintati sau dati in plasament la asistenti maternali profesioniști se suporta de la bugetul judetului, respectiv de la bugetul sectorului municipiului Bucuresti, si se gestioneaza de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 121

- (1) Primarii acorda prestatii financiare exceptionale, in situatia in care familia care ingrijeste copilul se confrunta temporar cu probleme financiare determinate de o situatie exceptionala si care pune in pericol dezvoltarea armonioasa a copilului.
- (2) Prestatiile exceptionale se acorda cu prioritate copiilor ale caror familii nu au posibilitatea sau capacitatea de a acorda copilului ingrijirea corespunzatoare ori ca urmare a necesitatii suportarii unor cheltuieli particulare destinate mentinerii legaturii copilului cu familia sa.
- (3) In functie de fiecare caz in parte, primarul decide, prin dispozitie, cu privire la acordarea prestatiei financiare exceptionale si cuantumul acesteia.

Art. 122

Cuantumul maxim, precum si conditiile de acordare a prestatiilor financiare exceptionale se stabilesc prin hotarare a consiliului local.

Art. 123

Prestatiile financiare exceptionale pot fi acordate si sub forma de prestatii in natura, pe baza dispozitiei primarului, constand, in principal, in alimente, imbracaminte, manuale si rechizite sau echipamente scolare, suportarea cheltuielilor legate de transport, procurarea de proteze, medicamente si alte accesorii medicale.

Capitolul XI - Reguli speciale de procedura

Art. 124

- (1) Cauzele prevazute de prezenta lege privind stabilirea masurilor de protectie speciala sunt de competenta tribunalului de la domiciliul copilului.
- (2) Daca domiciliul copilului nu este cunoscut, competenta revine tribunalului in a carui circumscriptie teritoriala a fost gasit copilul.

Art. 125

- (1) Cauzele prevazute la art. 124 se solutioneaza in regim de urgenta, cu citarea reprezentantului legal al copilului, a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si cu participarea obligatorie a

procurorului.

(2) Audierea copilului care a implinit varsta de 10 ani este obligatorie si se face cu respectarea prevederilor art. 24, cu exceptia cauzelor care privesc stabilirea unei masuri de protectie speciala pentru copilul abuzat sau neglijat; in acest caz, audierea copilului se face cu respectarea prevederilor art. 95 alin. (3).

(3) Termenele de judecata nu pot fi mai mari de 10 zile.

(4) Partile sunt legal citate daca citatia le-a fost inmanata cel putin cu o zi inaintea judecarii.

Art. 126

(1) Hotararile prin care se solutioneaza fondul cauzei se pronunta in ziua in care au luat sfarsit dezbaterile.

(2) In situatii deosebite, pronuntarea poate fi amanata cel mult doua zile.

Art. 127

(1) Hotararea instantei de fond este executorie si definitiva.

(2) Hotararea se redacteaza si se comunica partilor in termen de cel mult 10 zile de la pronuntare.

Art. 128

Termenul de recurs este de 10 zile de la data comunicarii hotararii.

Art. 129

Dispozitiile prezentei legi referitoare la procedura de solutionare a cauzelor privind stabilirea masurilor de protectie speciala se completeaza in mod corespunzator cu prevederile Codului de procedura civila.

Art. 130

(1) In toate cauzele care privesc aplicarea prezentei legi, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la domiciliul copilului sau in a carei raza administrativ-teritoriala a fost gasit copilul intocmeste si prezinta instantei raportul referitor la copil, care va cuprinde date privind:

a) personalitatea, starea fizica si mentala a copilului;

b) antecedentele sociomedicale si educationale ale copilului;

c) conditiile in care copilul a fost crescut si in care a trait;

d) propuneri privind persoana, familia sau serviciul de tip rezidential in care ar putea fi plasat copilul;

e) orice alte date referitoare la cresterea si educarea copilului, care pot servi solutionarii cauzei.

(2) In toate cauzele care privesc stabilirea, inlocuirea ori incetarea masurilor de protectie speciala stabilite de prezenta lege pentru copilul care a savarsit o fapta penala si nu raspunde penal se va intocmi un raport si din partea serviciului de reintegrare si supraveghere de pe langa instanta judecatoreasca.

Art. 131

Cauzele care privesc aplicarea prezentei legi sunt scutite de taxa judiciara de timbru si de timbru judiciar.

Capitolul XII - Raspunderi si sanctiuni

Art. 132

(1) Indemnul ori inlesnirea practicarii cersetoriei de catre un minor sau tragerea de foloase de pe urma practicarii cersetoriei de catre un minor se pedepseste cu inchisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Recrutarea ori constrangerea unui minor la cersetorie se pedepseste cu inchisoare de la 1 la 5 ani.

(3) Daca fapta prevazuta la alin. (1) sau (2) este savarsita de un parinte sau de reprezentantul legal al minorului, pedeapsa este inchisoarea de la 2 la 5 ani, pentru fapta prevazuta la alin. (1), si de la 2 la 7 ani si interzicerea unor drepturi, pentru fapta prevazuta la alin. (2).

Art. 133

Fapta parintelui sau a reprezentantului legal al unui copil de a se folosi de acesta pentru a apela in mod repetat la mila publicului, cerand ajutor financiar sau material, se pedepseste cu inchisoare de la 1 la 5 ani si interzicerea unor drepturi.

Art. 134

(1) Nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 36 alin. (2), art. 48 alin. (4) si art. 91 constituie abatere disciplinara grava si se sanctioneaza potrivit legii.

(2) Nerespectarea obligatiei prevazute la art. 36 alin. (2), art. 87 alin. (3) teza intai constituie abatere disciplinara.

Art. 135

(1) Constituie contraventii urmatoarele fapte:

a) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 9 alin. (1), in termen de 30 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi;

b) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 9 alin. (2);

c) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 10 alin. (1) si (3);

d) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 11 alin. (1);

e) necomunicarea de catre organele de politie a rezultatelor verificarilor specifice privind identitatea mamei in conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3);

f) neefectuarea de catre serviciul public de asistenta sociala a declaratiei de inregistrare a nasterii, in conformitate cu prevederile art. 11 alin. (6);

g) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 11 alin. (7);

h) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 13 si la art. 18 alin. (3);

i) nerespectarea prevederilor art. 22 alin. (2)-(4) si ale art. 83;

j) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 96.

(2) Contravenitiile prevazute la alin. (1) se sanctioneaza astfel:

a) cu amenda de la 1.000.000 lei la 3.000.000 lei, cele prevazute la lit. a), c), g) si h);

b) cu amenda de la 2.000.000 lei la 5.000.000 lei, cea prevazuta la lit. f);

c) cu amenda de la 3.000.000 lei la 6.000.000 lei, cele prevazute la lit. b), d) si j);

d) cu amenda de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei, cele prevazute la lit. e) si i).

(3) Constatarea contravenitiilor si aplicarea sanctiunii se fac de catre persoane anume desemnate dintre cele cu atributii de control din:

a) Ministerul Sanatatii, pentru contravenitiile de la alin. (1) lit. a), c) si d);

b) Ministerul Administratiei si Internelor, pentru contravenitiile de la alin. (1) lit. b), e), h) si i);

c) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, pentru contravenitia de la alin. (1) lit. j);

d) consiliul judetean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti, pentru contravenitiile de la alin. (1) lit. f) si g).

Art. 136

Contravenitiilor prevazute la art. 135 le sunt aplicabile prevederile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenitiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, cu modificarile ulterioare.

Capitolul XIII - Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 137

In termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va reevalua imprejurarile care au stat la baza masurilor de protectie dispuse de comisia pentru protectia copilului si, dupa caz, va solicita instituirea tutelei sau stabilirea unei masuri de protectie speciala, in conditiile prezentei legi.

Art. 138

Centrele de plasament, centrele de primire in regim de urgenta si centrele maternale organizate in structura fostelor servicii publice specializate pentru protectia copilului se reorganizeaza prin hotararea consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului Bucuresti in structura directiei generale de asistenta sociala din subordinea consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului Bucuresti, in regim de componente functionale ale acestora, fara personalitate juridica.

Art. 139

- (1) Serviciile de zi destinate prevenirii situatiilor ce pun in pericol securitatea si dezvoltarea copilului, infiintate de consiliile judetene, precum si personalul care deservește aceste servicii se transfera consiliilor locale pe teritoriul carora acestea functioneaza.
- (2) Fac exceptie de la prevederile alin. (1) serviciile de zi specializate pentru copilul abuzat sau neglijat, care se considera de interes judetean.
- (3) In situatia in care serviciile prevazute la alin. (1) fac parte dintr-un complex de servicii care are ca obiect de activitate si protectia copilului in regim rezidential, respectiv centru de plasament, centru de primire in regim de urgenta sau centru maternal, transferul se realizeaza numai daca este posibila separarea patrimoniului si a personalului.
- (4) Consiliile locale au obligatia sa pastreze destinatia si structura de personal a serviciilor preluate.
- (5) Transferul prevazut la alin. (1) se realizeaza pe baza de protocol incheiat intre consiliul judetean si consiliul local.

Art. 140

Personalul didactic si didactic auxiliar, transferat potrivit art. 46 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 26/1997 privind protectia copilului aflat in dificultate, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, care la data intrarii in vigoare a prezentei legi este incadrat cu acest statut in cadrul serviciilor publice specializate pentru protectia copilului, isi pastreaza statutul.

Art. 141

In termen de 30 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, consiliile judetene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, Ministerul Sanatatii, Ministerul Administratiei si Internelor si Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului au obligatia sa desemneze persoanele dintre cele cu atributii de control, care vor constata contravențiile si vor aplica sanctiunile mentionate in prezentul capitol.

Art. 142

- (1) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga:
  - a) art. 88 din Codul familiei;
  - b) Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 26/1997 privind protectia copilului aflat in dificultate, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 276 din 24 iulie 1998, cu modificarile si

completarile ulterioare, cu exceptia art. 20;

c) Hotararea Guvernului nr. 604/1997 privind criteriile si procedurile de autorizare a organismelor private care desfasoara activitati in domeniul protectiei copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 280 din 16 octombrie 1997;

d) Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 123/2001 privind reorganizarea comisiei pentru protectia copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 643 din 15 octombrie 2001, aprobata cu modificari prin Legea nr. 71/2002;

e) lit. A a alin. (2) al art. 3 din Regulamentul-cadru de organizare si functionare a serviciului public de asistenta sociala, aprobat prin Hotararea Guvernului nr. 90/2003, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 81 din 7 februarie 2003, cu modificarile ulterioare.

(2) Se modifica in mod corespunzator dispozitiile referitoare la inregistrarea nasterii copilului abandonat de mama in spital, cuprinse in Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civila, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 282 din 11 noiembrie 1996, cu modificarile si completarile ulterioare.

(3) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga orice alte dispozitii contrare.

Art. 143

(1) Formarea initiala in domeniul protectiei drepturilor copilului este obligatorie pentru toate categoriile profesionale din sistem si pentru cei care au atributii decizionale privitoare la copil.

(2) Educatia permanenta si formarea profesionala continua in domeniul protectiei speciale a copilului se asigura pentru toate categoriile profesionale din sistem.

(3) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului impreuna cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei, Ministerul Sanatatii, precum si, dupa caz, cu celelalte institutii publice si private interesate vor asigura formarea initiala si continua a personalului care, in exercitarea sarcinilor ce ii revin, intra in contact cu domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului.

Art. 144

(1) La angajarea personalului de educatie, protectie si ingrijire din cadrul institutiilor publice si private, care, prin natura profesiei, intra in contact cu copilul, se va prezenta in mod obligatoriu si o expertiza neuropsihiatrica.

(2) Anual personalul prevazut la alin. (1) este evaluat din punct de vedere psihologic.

(3) Rapoartele privind expertizele neuropsihiatrice, precum si rapoartele de evaluare psihologica se pastreaza conform legii la dosarul personal al salariatului.

Art. 145

(1) Regulamentele proprii ale persoanelor juridice care desfasoara activitati de protectie a copilului vor specifica expres regulile stabilite pentru a asigura exercitarea drepturilor si indeplinirea indatoririlor pe care le au copiii, in conformitate cu varsta, sanatatea si gradul de maturitate al acestora.

(2) Aceste regulamente vor fi expuse intr-un loc vizibil, astfel incat sa permita accesul copiilor si informarea lor adecvata.

Art. 146

Prevederile prezentei legi se completeaza cu alte reglementari care se refera la drepturile copilului, inclusiv cu prevederile cuprinse in conventiile si tratatele internationale la care Romania este parte.

Art. 147

Elaborarea proiectelor de acte normative care fac referire la oricare dintre drepturile copilului prevazute de prezenta lege se realizeaza obligatoriu cu avizul Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor

Copilului.

Art. 148

- (1) Prezenta lege intra in vigoare la 1 ianuarie 2005, cu exceptia prevederilor art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (3), art. 84 alin. (2), art. 104 alin. (2), art. 105 alin. (5), art. 107 alin. (2) si art. 117, care intra in vigoare la 3 zile de la data publicarii prezentei legi in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
- (2) Procedura de intoarcere a copiilor in tara, de identificare a parintilor sau altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de intoarcerea in tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia in regim de urgenta a copiilor aflati in strainatate, care, din orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate, prevazuta la art. 19 alin. (3), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.
- (3) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului, prevazuta la art. 104 alin. (2), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.
- (4) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la art. 107 alin. (2) se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.
- (5) Conditiiile si procedura de acordare, retragere, anulare sau suspendare a licentei prevazute la art. 115, precum si conditiile si procedura de efectuare a inspectiilor prevazute la art. 116 se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.
- (6) Procedura referitoare la exercitarea dreptului copilului ai carui parinti locuiesc in state diferite de a intretine relatii personale si contacte directe cu acestia, prevazuta la art. 17 alin. (2), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie impreuna cu Ministerul Afacerilor Externe.
- (7) Tipurile de servicii specializate, prevazute la art. 84 alin. (2), ce se asigura pe toata durata aplicarii masurilor destinate copilului care savarseste fapte penale si nu raspunde penal, pentru a-i asista pe copii in procesul de reintegrare in societate, precum si standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie in colaborare cu Ministerul Justitiei.
- (8) Atributiile si Regulamentul-cadru de organizare si functionare a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, prevazute la art. 105 alin. (5), se elaboreaza de catre Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

MODULUL 1

- Protectia copilului si drepturile copilului. Notiuni generale (o sesiune)

1.1. Drepturile copilului:

- principiile privind drepturile copilului
- drepturile copilului
- aspecte privind rasa, etnia, religia, sexul, handicapul

1.2. Protectia copilului:

- responsabilitatea asigurarii protectiei copilului
- institutiile implicate in protectia copilului
- masurile de protectie a copilului.

MODULUL 2

- Cresterea si dezvoltarea copilului (4 sesiuni)

2.1. Etapele de dezvoltare a copilului:

- nevoile copilului:

æ primul an de viata (0-1), prima copilarie (1-3), a doua copilarie (4-6), a treia copilarie (7-10), pubertatea (11-15), adolescenta (16-20)

- tulburari de dezvoltare:

æ debilitatea mintala, tulburari ale limbajului

2.2. Comunicare si joc:

- autonomia copilului

- stimulare si socializare

2.3. Atasamentul copilului:

- efectele separarii si pierderii:

æ modele de atasament, ciclul tensiune-relaxare, ciclul interactiunilor pozitive

- comportamentul dificil al copilului

2.4. Aspecte privind ingrijirea copilului sanatos si bolnav:

- alimentatia

- igiena personala si a mediului de viata

- prevenirea accidentelor, primul ajutor.

MODULUL 3

- Rolul si locul AMP in sistemul de servicii (4 sesiuni)

3.1. AMP - definire, rol si responsabilitati:

- definire, prevederi legale si elemente de baza ale protectiei copilului la AMP

- serviciul de asistenta maternala - atributii

3.2. Evaluarea activitatii AMP

3.3. Locul si rolul AMP in echipa

3.4. Relatia AMP-copil si AMP-familia copilului.

MODULUL 4

- Pregatirea specializata a AMP care primeste in plasament un copil cu handicap (dizabilitati) (o sesiune)

4.1. Problematika copilului cu deficiente si handicap:

- clasificarea deficientelor

- principii de lucru privind copilul cu deficiente (dizabilitati)

- protectia copilului cu deficiente (dizabilitati)

- rolul AMP in evaluarea copilului cu deficiente (dizabilitati)

4.2. Aspecte specifice si personale privind deficianta si handicapul copilului care urmeaza a fi plasat la AMP

4.3. Deprinderi necesare AMP care primeste in ingrijire un copil cu handicap.

MODULUL 5

- Pregatirea specializata a AMP care primeste in plasament un copil victima a abuzului, neglijarii sau exploatarei (o sesiune)

5.1. Principii generale de lucru

5.2. Definirea conceptelor de abuz, neglijare si exploatare

5.3. Elemente evocatoare ale abuzului, neglijarii si exploatarei copilului

5.4. Factorii de risc si efectele abuzului, neglijarii si exploatarei copilului

5.5. Prevenirea abuzului, neglijarii si exploatarei copilului ingrijit la AMP.

MODULUL 6

- Pregatirea specializata a AMP care primeste un copil in plasament in regim de urgenta (o sesiune)

6.1. Rolul AMP in plasamentul in regim de urgenta

6.2. Particularitati ale plasamentului in regim de urgenta.

MODULUL 7

- Pregatirea specializata a AMP care primeste un copil infectat HIV/SIDA (o sesiune)

7.1. Generalitati privind HIV/SIDA si cai de transmitere

7.2. Ingrijirea copilului seropozitiv

7.3. Comunicarea diagnosticului.

NOTA:

Formarea profesionala a AMP se realizeaza numai de catre personal cu studii superioare si cu experienta in domeniul protectiei drepturilor copilului.